

MLADI

Politika za mlade jedno je od područja nacionalne politike. Iz tog se razloga usklađivanje zakonodavstva država članica u tom području ne provodi. Na europskoj se razini o politici za mlade odlučuje redovnim zakonodavnim postupkom. Dijelom programa Erasmus+ koji se odnosi na mlade potiču se razmjene mladih unutar EU-a i s trećim zemljama. U posljednjih nekoliko godina Europska unija ojačala je svoje politike za mlade, kao što je vidljivo iz inicijative Europske snage solidarnosti.

PRAVNA OSNOVA

Članci 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) osnova su za djelovanje EU-a na području politike za mlade. Aktivnosti obuhvaćene člancima 165. i 166. podliježu redovnom zakonodavnom postupku. U pitanjima politike za mlade bilo kakvo usklađivanje zakonodavstva država članica izričito je isključeno. Vijeće ima mogućnost usvajanja preporuka na temelju prijedloga Komisije.

Povelja EU-a o temeljnim pravima, koja ima istu pravnu snagu kao i Ugovori (članak 6. UEU-a), sadrži članak o pravima djeteta (članak 24.) te članak kojim se zabranjuje rad djece i određuje zaštita mladih pri radu (članak 32.).

CILJEVI

Člankom 165. UFEU-a predviđena je aktivnost Unije u poticanju razmjena mladih te razmjena sociopedagoških djelatnika, na primjer mladih radnika, te, stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona, u poticanju sudjelovanja mladih u demokratskom životu u Europi. Zahvaljujući članku 166. EU ima mogućnost provoditi politiku strukovnog osposobljavanja i time podržati i nadopuniti djelovanje država članica. Tim člankom Unija je u zadatak dobila olakšavanje pristupa strukovnom osposobljavanju i poticanje mobilnosti predavača i polaznika, a osobito mladih osoba.

Izuzev tih članaka, djeca i mladi imaju koristi od politika EU-a i na drugim područjima poput obrazovanja i osposobljavanja te zdravlja, kao i u pogledu prava i zaštite djece i mladih.

POSTIGNUĆA

A. Strateški okvir

1. Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2010. – 2018.

Vijeće je u studenom 2009. usvojilo rezoluciju o obnovljenom okviru za europsku suradnju u području mladih za razdoblje 2010. – 2018. (SL C 311, 19.12.2009.,

str.1. – 11.) Dva glavna cilja te rezolucije su osiguravanje većeg broja jednakih mogućnosti za mlade u obrazovanju i na tržištu rada te promicanje aktivnog građanstva, socijalne uključenosti i solidarnosti mladih. Zamišljene su inicijative u osam područja djelovanja: obrazovanje i osposobljavanje, zapošljavanje i poduzetništvo, zdravlje i dobrobit, sudjelovanje, dobrovoljne aktivnosti, socijalna uključenost, mladi i svijet, kreativnost i kultura.

Rad se odvija u radnim ciklusima od tri godine. Vijeće je u trenutnom ciklusu 2016. – 2018. utvrdilo šest ključnih ciljeva: (1) veća društvena uključenost svih mladih; (2) veće sudjelovanje svih mladih u demokratskom i građanskom životu Europe; (3) lakši prijelaz mladih iz mladosti u odraslu dob, posebice u vezi s integracijom na tržište rada; (4) potpora zdravlju i dobrobiti mladih, uključujući mentalno zdravlje; (5) doprinos rješavanju izazova i mogućnosti digitalnog doba za politike za mlade, rad s mladima i mlade; i (6) doprinos pronalasku odgovora na mogućnosti i izazove koji proizlaze iz sve većeg broja mladih migranata i izbjeglica u Europskoj uniji.

2. Strategija Europa 2020.

Pokrenuta 2010., [strategija Europa 2020](#), usmjerena je na mlade i u središte stavlja različite ciljeve, kao što su smanjenje ranog napuštanja školovanja, povećanje broja mladih s diplomom i razvoj sveobuhvatnog paketa političkih inicijativa za obrazovanje i zapošljavanje. To uključuje i program „[Vaš prvi posao preko EURES-a](#)”, program radne mobilnosti za olakšavanje zapošljavanja u cijeloj Europi.

U svojoj komunikaciji od svibnja 2018. naslovljenoj: „Uključivanje, povezivanje i osnaživanje mladih: nova strategija EU-a za mlade” (COM(2018)0269), Komisija je predložila da se posebna pažnja posveti sljedećim područjima aktivnosti:

- poticanju sudjelovanja mladih u građanskom i demokratskom životu;
- povezivanju mladih diljem EU-a i izvan njega radi poticanja dobrovoljnog sudjelovanja, mobilnosti u svrhu učenja, solidarnosti i međukulturnog razumijevanja;
- poticanju osnaživanja mladih kvalitetom, inovacijama i priznavanju rada s mladima.

B. Relevantni programi potrošnje EU-a

1. Program Erasmus+

Erasmus+ obuhvaća posebno poglavlje o mladima za koje je odvojeno otprilike 2,1 milijarde EUR. Posebni ciljevi programa su sljedeći: (1) unaprijediti razinu ključnih sposobnosti i vještina mladih te promicati sudjelovanje u demokratskom životu u Europi i na tržištu rada, aktivno građanstvo, međukulturni dijalog, socijalnu uključenost i solidarnost; (2) poticati poboljšanje kvalitete rada s mladima; (3) nadopunjavati reforme politika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te podržavati razvoj znanja i politike za mlade utemeljene na dokazima; i (4) unaprijediti međunarodnu dimenziju aktivnosti mladih i ulogu mladih radnika i organizacija kao pomoćnih struktura za mlade.

Erasmus+ izravno podržava [Europsku volontersku službu](#) (EVS). Cilj je EVS-a omogućiti mladima da provedu vrijeme u inozemstvu istovremeno sudjelujući u

volonterskim projektima. Taj je program neformalnog učenja priznat diljem Europe zahvaljujući alatu za priznavanje učenja [Youthpass](#).

Izveden iz programa Erasmus+, [Erasmus za mlade poduzetnike](#) mladima koji žele postati poduzetnici pruža priliku da uče od iskusnih poduzetnika koji upravljaju manjim poduzećima u drugim zemljama sudionicama programa.

2. Program Erasmus (2021. – 2027.)

U svojem prijedlogu za novi program Erasmus za razdoblje 2021. – 2027. ([COM\(2018\)0367](#)) Komisija predlaže udvostručiti proračun iz programskog razdoblja 2014. – 2020. na 30 milijardi EUR, a 3.1 milijarde EUR namijeniti mladima. Jedan od ciljeva prijedloga je promicanje europskog identiteta kroz putovanja u okviru inicijative [DiscoverEU](#), koja će mladima omogućiti da otkriju europsku kulturnu baštinu i raznolikost. U programu mogu sudjelovati učenici i studenti, ali i stažisti te mladi zaposlenici.

C. Druge inicijative EU-a

1. Jamstvo za mlade

U travnju 2013. Vijeće je usvojilo prijedlog o uspostavi programa [Jamstvo za mlade](#) (SL C 120, 26.4.2013., str.1-6). Taj je program ključna obveza kojom bi se mladima osigurala kvalitetna ponuda posla, daljnjeg obrazovanja ili osposobljavanja unutar četiri mjeseca od trenutka kada postanu nezaposleni ili napuste formalno obrazovanje. Iako provedba i financiranje te politike u državama članicama tek predstoji, sredstva kojima je sufinancira EU već su, zahvaljujući namjenskoj proračunskoj liniji, Inicijativi za zapošljavanje mladih i Europskom socijalnom fondu^[1], dostupna za regije s nezaposlenošću mladih iznad 25 %.

2. Europske snage solidarnosti

[Europske snage solidarnosti](#) inicijativa su Europske komisije pokrenuta u prosincu 2016. Tom se inicijativom mladima između 18 i 30 godina pruža mogućnost volontiranja ili rada na projektima u njihovim zemljama ili u inozemstvu. Dosad je registrirano 72 000 mladih, a njih 7 000 izravno sudjeluje u aktivnostima solidarnosti. U kolovozu 2018., Komisija je pozvala dionike da iznesu ideje za nove projekte u okviru programa. Iz proračuna EU-a izdvojeno je ukupno 44 milijuna EUR za odabrane projekte, koji će biti otvoreni svim mladima diljem Europe i šire. Komisija je 11. lipnja 2018. objavila [prijedlog o uspostavi programa Europskih snaga solidarnosti nakon 2020.](#), s 1,26 milijardi EUR kojima bi se omogućilo da otprilike 350 000 mladih sudjeluje u aktivnostima solidarnosti ([COM\(2018\)0440](#)).

3. Propisi za zaštitu djece

Kako je navedeno u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (UNCRC), dijete je svako ljudsko biće mlađe od 18 godina. Ugovorom iz Lisabona uveden je cilj prema kojem EU treba promicati prava djeteta, a Poveljom o temeljnim pravima zajamčeno je da institucije EU-a, kao i države članice, štite prava djece.

Dana 15. veljače 2011. Komisija je usvojila komunikaciju pod nazivom Program EU-a za prava djeteta ([COM\(2011\)0060](#)). Svrha programa jest potvrditi predanost svih institucija

---

[1] Za daljnje informacije, vidi informativni članak [2.3.2](#) o Europskom socijalnom fondu, odjeljak B.2.

EU-a i država članica promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava djeteta u svim relevantnim politikama EU-a te ih preobličiti u konkretne rezultate. Prava djeteta i sprečavanje nasilja nad djecom, mladima, ženama i drugim skupinama izloženima riziku također su zaštićena i promiču se u okviru [Programa o pravima, jednakosti i građanstvu \(2014. – 2020.\)](#).

Godine 2016. Europski parlament i Vijeće usvojili su Direktivu o postupovnim jamstvima za djecu osumnjičenu ili optuženu u kaznenim postupcima (SL L 132, 21.5.2016., str.1) kako bi zajamčili da djeca koja su osumnjičena ili optužena u kaznenim postupcima mogu razumjeti i pratiti postupke te ostvariti svoje pravo na pošteno suđenje i kako bi se spriječilo da djeca ponovno počine prekršaj i potaklo njihovu socijalnu integraciju.

4. Mladi i mediji

Internetske tehnologije djeci i mladima pružaju jedinstvene mogućnosti jer im osiguravaju pristup znanju te im omogućavaju digitalno učenje i sudjelovanje u javnim raspravama. Međutim, djeca mogu biti posebno ugrožena u svijetu suvremene tehnologije. Zbog toga se Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama (SL L 95, 15.4.2010., str.1) zabranjuje u linearne televizijske usluge uključiti bilo kakav sadržaj koji bi mogao ozbiljno naštetiti maloljetnicima. Sadržaj koji bi mogao naštetiti maloljetnicima mora se emitirati ili u vrijeme kada ga oni neće gledati ili mu je potrebno tehnološkim metodama ograničiti pristup kako mu maloljetnici ne bi mogli pristupiti. U sklopu nelinearnih audiovizualnih medijskih usluga na zahtjev sadržaj se može ponuditi samo na način da maloljetnici uobičajenim putem ne mogu doći u doticaj s njim.

5. Europski portal za mlade

[Europski portal za mlade](#) internetska je stranica namijenjena mladima u cijeloj Europi koja im pomaže da se bolje snađu među brojnim mogućnostima koje EU nudi u različitim područjima interesa kao što su volontiranje, zapošljavanje, učenje, kulturne i kreativne aktivnosti, itd.

ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA

Parlament je oduvijek podržavao blisku suradnju između država članica u programima za mlade. Pratio je i preuzeo aktivnu ulogu u formuliranju politike za mlade, primjerice u rezolucijama o strategiji EU-a za ulaganje u mlade i njihovo osnaživanje (SL CE 161, 31.5.2011., str. 21.), o provedbi strategije EU-a za mlade 2010. – 2012. (SL C 93, 9.3.2016., str. 61.), o procjeni Strategije EU-a za mlade 2013. – 2015. (SL C 215, 19.6.2018., str. 212.) te o Jamstvu za mlade (SL C 440, 30.12.2015., str. 67.).

Posljednjih su godina usvojene i brojne druge rezolucije o zapošljavanju mladih (primjerice SL C 224, 21.6.2016., str. 19.), poduzetništvu (SL C 316, 22.9.2017., str. 76.) i borbi protiv nezaposlenosti mladih (SL C 11, 12.1.2018., str. 44.).

Parlament štiti najbolje interese djeteta i na temelju predstavki koje su mu upućene (SL C 66, 21.2.2018, str. 2.), a usvojio je i Rezoluciju o smanjenju nejednakosti s posebnim naglaskom na siromaštvo djece (SL C 366, 27.10.2017., str. 19.). Parlament se također usmjerio i na prava djece izvan granica EU-a promicanjem rezolucija o stanju djece u cijelom svijetu, primjerice o obrazovanju djece u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama (SL C 366, 27.10.2017., str. 151.) ili o malnutriciji djece u zemljama u razvoju

(SL C 289, 9.8.2016., str. 71.). Parlament je 2015. donio Rezoluciju o seksualnom zlostavljanju djece na internetu (SL C 316, 30.8.2016., str. 109.)^[2]. Na plenarnoj je sjednici u listopadu 2018. Parlament usvojio zakonodavni prijedlog Komisije o izmjeni Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama (P8_TA (2018)0364). U skladu s novim odredbama od televizijskih kuća će se tražiti da smanje izloženost djece promidžbi nezdrave hrane ili pića; da zabrane sadržaj kojim se potiče nasilje, mržnja i terorizam; a neopravdano nasilje i pornografija podliježu najstrožim mjerama.

Tijekom pregovora o programu Erasmus+ 2012./2013., Parlament je snažno zagovarao zasebno poglavlje o mladima i rezervirao proračunska sredstva za njegove ključne aktivnosti. Parlament je također naglasio da bi trebalo poboljšati mogućnosti sudjelovanja u programu za mlade u nepovoljnom položaju. U svojoj rezoluciji od 17. rujna 2017. (SL C 337, 20.9.2018., str. 131.) Parlament je predložio da se sljedeći program usredotoči na cjeloživotno učenje i mobilnost te preporučio da se usklade prioritete programa Erasmus, strategije EU-a za mlade i drugih programa koje financira EU. U lipnju 2018. Europski parlament i Vijeće postigli su politički dogovor o prijedlogu koji se odnosi na Europske snage solidarnosti, a koji obje institucije sada moraju službeno usvojiti.

Kako bi potaknuli mlade na pokretanje vlastitih europskih projekata, Parlament i Zaklada međunarodne nagrade Karlo Veliki iz Aachena 2008. godine pokrenuli su [Europsku nagradu za mlade „Karlo Veliki“](#) koja se svake godine dodjeljuje projektima koji promiču razumijevanje na europskoj i međunarodnoj razini.

Michaela Franke / Pierre Hériard
09/2018

---

[2] Za pojedinosti vidi informativni članak [3.6.2](#) o audiovizualnoj i medijskoj politici.

